Hvordan behandle hypotyreose

Kombinasjonen T_4/T_3 gir ingen behandlingsfordeler fremfor T_4 alene ved primær hypotyreose.

Standardbehandling ved primær hypotyreose er levotyroksin (T_4) i vedlikeholdsdoser på 100–150 µg per døgn, men noen rapporter antyder en terapeutisk gevinst ved å kombinere T_4 med liotyronin (T_3). To nye studier kan ikke bekrefte denne hypotesen.

Den ene er en kryssundersøkelse fra Australia, der 101 pasienter fikk erstattet 50 µg av T_4-dosen med 10 µg T_3 (1). Halvparten fikk kombinasjonsterapi i ti uker etterfulgt av monoterapi, mens den andre halvparten fikk T_4 først. Det var ingen gruppeforskjeller med hensyn til symptombesvær, livskvalitet, kognitiv funksjon eller subjektiv tilfredshet. Bivirkningsprofilen var i disfavør av T_4/T_3-behandling.

I en annen, kanadiskledet studie ble 40 substitusjonsbehandlede hypotyreosepasienter med depressive symptomer randomisert til 15 ukers behandling med T_4/T_3 versus T_4/placebo, men heller ikke her fant man kliniske effektforskjeller mellom gruppene (2).

– Å kombinere T_4 med T_3 ser ikke ut til å gi noen tilleggsgevinst ved behandling av hypotyreose. Hos pasienter som ikke føler seg vel, ligger som regel andre forhold til grunn enn mangelfull behandling, sier endokrinolog Rolf Jorde ved Universitetssykehuset Nord-Norge.

– Siste ord er imidlertid ikke sagt i denne diskusjonen. Studiene har bl.a. metodologiske svakheter med hensyn til å gi ekvipotente doser av T_4/placebo versus T_4/T_3.

Tom Sundar
tom.sundar@legeforeningen.no

Litteratur

1. Walsh JP, Shiels L, Lim EM, Bhagat CI, Ward LC, Stuckey BG et al. Combined thyroxine/liothyronine treatment does not improve well-being, quality of life, or cognitive function compared to thyroxine alone: a randomized controlled trial in patients with primary hypothyroidism. J Clin Endocrinol Metab 2003; 88: 4543–50.
2. Sawka AM, Gerstein HC, Marriott MJ, MacQueen GM, Joffe RT. Does a combination regimen of thyroxine (T4) and 3,5,3'-triiodothyronine improve depressive symptoms better than T4 alone in patients with hypothyroidism? Results of a double-blind, randomized, controlled trial. J Clin Endocrinol Metab 2003; 88: 4551–5.

Kirurgisk behandling av overvekt

Kirurgiske inngrep kan være et alternativ for de mest overvektige når annen behandling ikke har ført frem.

Det finnes to hovedtyper kirurgiske inngrep ved overvekt. Den ene gruppen fører til restriksjon av matinntak. Magesekkens lumen innsnevres ved at et bånd dras rundt øvre del av magesekken og strammes (banding). Den andre gruppen operasjoner kombinerer banding og en viss malabsorpsjon, for eksempel å shunte et stykke tynntarm ut av fordøyelsesprosessen (bypass).

I USA er bypassoperasjoner vanligst, mens i Europa er avsnøringsoperasjoner mest utbredt (1). To grupper i USA og Sveits sammenliknet retrospektivt 456 pasienter som gjennomgikk laparoskopisk ventrikkelbypass (USA) med 805 pasienter som fikk utført laparoskopisk ventrikkelavsnøring (Sveits). Vekttapet var størst opptil 18 måneder hos den amerikanske gruppen, men postoperativ komplikasjonsrisiko var høyere.

– Metodemessig er det vanskelig å sammenlikne resultatene fra de to institusjonene i USA og Europa i en slik retrospektiv undersøkelse. Det er store demografiske og andre forskjeller som ikke er gjort rede for i dette arbeidet. Resultatene passer imidlertid med andre randomiserte undersøkelser som indikerer at alvorlige komplikasjoner er hyppigere ved bypassoperasjonene, sier professor Arthur Revhaug ved Universitetssykehuset Nord-Norge. Banding er i de fleste undersøkelser forbundet med færre alvorlige komplikasjoner og bør være førstevalg hvis man skal gi slik behandling i større omfang i Norge, mener Revhaug.

– Den største utfordringen vi står overfor er imidlertid ikke valg av kirurgisk metode, men å få myndigheter og fagmiljø til å ta diskusjonen og de nødvendige beslutninger om dette er en behandling som skal tilbys i Norge. Hvis disse pasientene skal ha behandlingsrett, må organisatoriske og økonomiske forhold tilrettelegges for denne nye aktiviteten, sier Revhaug.

Erlend Hem
erlend.hem@basalmed.uio.no
Tidsskriftet

Litteratur

1. Biertho L, Steffen R, Ricklin T, Horber FF, Pomp A, Inabnet WB et al. Laparoscopic gastric bypass versus laparoscopic adjustable gastric banding: a comparative study of 1,200 cases. J Am Coll Surg 2003; 197: 536–47.

Medisinske nyheter fra internasjonale tidsskrifter:
Tips eller innlegg på inntil 300 ord kan sendes *erlend.hem@basalmed.uio.no*

Morsmelk har liten effekt på blodtrykket

Flere studier har antydet at brysternærte barn har mindre tendens til å utvikle hypertensjon enn dem som ernæres med kunstige melkeprodukter. Nå har britiske forskere gjort en systematisk litteraturgjennomgang (BMJ 2003; 327: 1189–92).

Små studier har vist at morsmelk er gunstig for blodtrykket, men større studier har vist kun små effekter av liten klinisk betydning. Forfatterne påpeker imidlertid at morsmelk trolig har andre gunstige effekter, bl.a. lavere kolesterolnivåer senere i livet og redusert forekomst av både fedme og allergi.

Flere sykehusinnleggelser for allergi

En analyse av 50 000 sykehusinnleggelser i perioden 1990–2001 i England tyder på økende prevalens av allergiske lidelser (BMJ 2003; 327: 1142–3).

Innleggelser som følge av anafylaksi, angioødem, matvareallergi og urticaria ble registrert. Antall innleggelser for de fire tilstandene økte fra om lag 2 000 i 1990–91 til nær 7 000 i 2000–01. Den største økningen var knyttet til diagnosegruppene anafylaksi og matvareallergi.

Forfatterne mener at utviklingen ikke kan forklares ved endringer i lege- eller pasientatferd. De tror at årsaken ligger i økt eksponering for risikofaktorer knyttet til mat og miljø, kombinert med økt følsomhet overfor ulike typer allergener.

Ny teori om autoimmune sykdommer

Varmesjokkproteiner er proteiner som dannes når celler utsettes for oppvarming eller ødelegges på annen måte. Hetesjokkprotein 70 (hsp 70) er et slikt protein, som normalt hjelper andre proteiner til å folde seg på riktig måte. I immunologien betegnes disse som «chaperone»-proteiner. Tidligere eksperimenter in vitro har vist at hsp 70 også kan stimulere modningen av dendrittiske celler.

Nå har en gruppe gått videre med genetisk modifiserte mus (Nat Med 2003; 9: 1469–76). De injiserte hsp 70 sammen med et peptid som bindes til en reseptor på T-cellen. Musene utviklet raskt autoimmun diabetes, sammen med en kraftig inflammasjon i pancreas. En kommentarartikkel (1465–6) beskriver hvordan funnene avdekker flere hittil ukjente forhold ved autoimmunitet, og hvordan disse kanskje kan benyttes til fremtidig behandling av autoimmune sykdommer.